

DOLNOŚLĄSKA

Solidarności

Nr 9 (445) • Wrocław, 22.09.2022 r. • ISSN 1641-0688 • redakcja.wroc@solidarnosc.org.pl

3 Pielgrzymka
w Częstochowie

4 Obchody rocznicy
Sierpnia '80

5 Patron Związku

6 Poparcie dla strajku
w Lubsku

30. jubileuszowy Bieg Solidarności

czytaj na str. 7-13

40 lat temu

5 października 1982 r. we Wrocławiu został aresztowany ukrywający się od początku stanu wojennego przewodniczący Regionalnego Komitetu Strajkowego Dolny Śląsk i członek TKK Władysław Frasyniuk.

20 lat temu

26–28 września 2002 r. Decyzją XV Krajowego Zjazdu Delegatów nowym szefem „Solidarności” został Janusz Śniadek.

10 lat temu

Według ostrożnych szacunków w sobotę 29 września w marszu „Obudź się Polsko” w Warszawie uczestniczyło 140–180 tys. ludzi. W manifestacji zorganizowanej przez Radio Maryja, NSZZ „Solidarność” oraz PiS i Solidarną Polskę wzięła też udział duża grupa związkowców z naszego Regionu. Manifestanci wyrazili swój sprzeciw wobec działań obecnego rządu tworzonego przez koalicję PO-PSL.

Nie dla umów śmieciowych, nie dla wydłużenia wieku uprawniającego do przejścia na emeryturę, tak dla podwyższenia płacy minimalnej – pod takimi hasłami demonstrowali członkowie „Solidarności”. Protestowano też przeciw dyskryminacji wobec katolickiej Telewizji Trwam, której Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji odmawia miejsca w multipleksie cyfrowym.

Ekipa z Dolnego Śląska była chętnie fotografowana i ciepło przyjmowana przez innych uczestników marszu ze względu na pomysły wizerunek (husarskie sztandary z logo Regionu) oraz wznoszone hasła – m.in. „Nie ma Solidarności bez miłości”, będące cytatem z papieskiej homilii Jana Pawła II wygłoszonej podczas pielgrzymki do Polski. – Nie oddamy wam Telewizji Trwam – wykrzykiwał m.in. Kazimierz Kimso, prowadzący ekipę naszego Regionu.

W pochodzie wyróżniała się również ekipa związkowców z Polar -Whirlpool Wrocław, którzy także przywieźli ze sobą swoje maszty z nazwą organizacji.

5 lat temu

4 października 2017 r. WZD w Strzelinie. – Dziś mamy ten sukces. To nam się udało – mówił Kazimierz Kimso o przywróceniu wieku emerytalnego na poziomie obowiązującym przed reformą Tuska. Przypomniał akcję referendalną i wiele akcji związkowych. Oczywiście pozostaje problem stażu, ale ta kwestia musi być przyjęta w oparciu o pracę w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze. Zdaniem przewodniczącego powiązanie stażu zawodowego z tymi zagadnieniami uczyniłoby obecną reformę spójną i sprawiedliwą dla pracowników, którym poprzedni rząd ten przywilej zabrał.

Z inicjatywy przewodniczącego Regionu delegacji przyjęli stanowisko wspierające rolę PIP i Rady Ochrony Pracy. W uzasadnieniu stanowiska Kazimierz Kimso zwrócił uwagę, aby pozostawić Państwową Inspekcję Pracy jako niezależną od władzy wykonawczej. Niezwykle ważne jest wzmocnienie obu instytucji poprzez zagwarantowanie tego w konstytucji.

Uchwała programowa z października 2014 roku wykonana została w 95% – mówił delegatom z Dolnego Śląska Piotr Duda. Szef Komisji Krajowej przypomniał w jak ważny, bo wyborczy, czas wchodzi nasz Związek. Do wiosny przyszłego roku trwać będą wybory w Związku, a za rok, najprawdopodobniej w Częstochowie, na Krajowym Zjeździe Delegatów zostaną wybrani członkowie Komisji Krajowej wraz z przewodniczącym.

Przez ostatnie 8 lat w naszym kraju rządzą liberalowie. Kompletnie nieczuli na sprawy społeczne (opuszczenie Komisji Trójstronnej, batalia o przywrócenie wieku emerytalnego) – przypomniał Duda tło, w jakim działa Związek jeszcze do niedawna.

Wrześniowy Zarząd

Podczas pierwszego po wakacjach zebrania członków Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk przyjęto szereg uchwał wewnętrznych, wysłuchano informacji z prac prezydium, działu rozwoju, sytuacji w branżach i zakładach pracy.

Sekretarz Zarządu Regionu Grzegorz Makul przedstawił działania Prezydium ZR od ostatniego zebrania. Do

(o tych wydarzeniach piszemy oddzielnie). Przewodniczący dolnośląskiej Solidarności Kazimierz Kimso podziękował wszystkim,

młodzieży w rocznicowych obchodach.

Członek Zarządu Regionu, a zarazem dyrektor Biegu Solidar-

Podczas obrad Zarządu Regionu

najważniejszych należała akcja wsparcia dla strajkujących pracowników w Lubsku, organizacja i przebieg uroczystości rocznicy Sierpnia 80 i Bieg Solidarności

którzy zaangażowali się w organizację tych uroczystości oraz wzięli w nich udział. Zauważył ponadto, że w przyszłości trzeba zaapelować o większy udział

ności Danuta Utrata też dziękowała wszystkim, którzy pomagali przy organizacji największej sportowej imprezy związkowej na Dolnym Śląsku, w szczegól-

ności pracownikom i działaczom organizacji związkowych oraz nauczycielom i młodzieży II LO z Wrocławia.

Podczas zebrania Marcin Tomczak, kierownik, przedstawił informację o pracy i charakterze działań pracowników działu rozwoju Związku. Kierownik działu prawnego Sławomir Poświstak omówił wybrane aspekty legislacyjne związane z liczebnością członków Związku w zakładzie pracy.

W związku z nowelizacją ordynacji wyborczej, Prezydium zapowiedziało, że w najbliższym czasie odbędą się w tej sprawie szkolenia dla działaczy organizacji związkowych. W dniach 12-14 października zaplanowano też wyjazdowe szkolenie dotyczące rozwoju związku.

Członkowie Zarządu przedstawili też sytuację w swoich branżach i zakładach pracy. Najbardziej zapalana jest obecnie sytuacja w oświacie (o tym piszemy w oddzielnym tekście).

Wiesław Natanek, przedstawiciel kolejarzy, zaprosił wszystkich na obchody kolejnej rocznicy Głódki Kolejarzy, które odbędą się 23 października na Dworcu Głównym PKP we Wrocławiu.

Kolejne posiedzenie Zarządu Regionu odbędzie się 17 października.

JW

Protest

Zawalczyliśmy razem o polską oświatę

Protest w oświacie nie dotyczy jedynie kwestii płacowych, to także walka o jakość polskiej edukacji – powiedziała m.in. podczas konferencji prasowej w siedzibie Regionu Danuta Utrata. W środę 7 września wystąpiła przed dziennikarzami w otoczeniu milczących koleżanek i kolegów z Międzyregionalnej Sekcji Oświaty. Działaczka w oświadczeniu przedstawiła najważniejsze problemy, jakie dotyczą nauczycieli oraz postulaty oświatowej Solidarności.

Od lat związkowcy domagają się od rządu adekwatnej w stosunku do oczekiwań, ale i wymagań stawianych nauczycielom regulacji płacy, powiązanej z przeciętnym wynagrodzeniem w gospodarce. – Rząd nas oszukał – mówiła wprost Danuta

Utrata, przypominając porozumienie podpisane 3 lata temu. Od tego czasu strona rządowa nie realizuje postanowień wówczas zawartych. Skrytykowała ministra Czarnka, który w mediach mówi o podwyżkach dla nauczycieli. Działaczka przypomniała, że rozmowy na ten temat ze związkami zawodowymi nie skończyły się zawarciem porozumienia.

Jako brzydka, określiła narrację, że w czasie kryzysu i wojny za naszą granicą nauczyciele nie powinni domagać się podwyżek płac. Przypomniała, że wielu nauczycieli otoczyło opieką dzieci, które przybyły do Polski z tere-

Konferencja prasowa dolnośląskiej Sekcji Oświaty

nów objętych działaniami wojennymi. – Razem zawalczyliśmy o jakość polskiej oświaty – zaapelowała do rodziców i całego społeczeństwa.

Pytana o stan przygotowań do protestu poinformowała dziennikarzy, że obecnie trwa-

ją konsultacje wśród członków Związku co do formy sprzeciwu wobec rządzących. Najprawdopodobniej na początku października będzie wiadomo, w jaki sposób o polską oświatę zawalczą nauczycielska Solidarność.

MR

Księżę Jerzy – jesteśmy tu, aby wypełnić Twój testament

Takie było hasło tegorocznej 40. Ogólnopolskiej Pielgrzymki Ludzi Pracy na Jasną Górę 17-18 września br. W sobotę 17 września członkowie Solidarności złożyli kwiaty pod pomnikiem patrona naszego Związku bł. ks. Jerzego.

Piotr Duda w przemówieniu podsumował obecną sytuację pracowników w naszym kraju.

Jak zawsze w trzecią sobotę i niedzielę września spotkamy się w Częstochowie, aby modlić się u tronu Jasnogórskiej Pani, dziękując za opiekę i prosząc o wsparcie. Jak zawsze przybędziemy tam z naszymi sztandarami, manifestując swoje przywiązanie do wiary i Kościoła – napisał w liście do członków i sympatyków NSZZ „Solidarność” przewodniczący Piotr Duda. Przypomniał, że pielgrzymka ludzi pracy to duchowy testament Patrona Solidarności, błogosławionego ks. Jerzego Popiełuszki, który, jak pisze przewodniczący, zapoczątkował wrześniowe pielgrzymo-

wanie w najczarniejszym okresie naszej historii, dając w zniewoleniu nadzieję i wewnętrzną wolność. „Stańmy razem do wspólnej modlitwy – apelował Piotr Duda.

W niedzielę 18 września na Jasnej Górze tysiące członków naszego Związku wzięło udział w niedzielnej mszy św. celebrowanej pod przewodnictwem Krajowego Duszpasterza Ludzi Pracy abpa Józefa Kupnego. Jak co roku nie zabrakło związkowców z Regionu Dolny Śląsk.

Przed mszą świętą do zgromadzonych zwrócił się przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ

„Solidarność” Piotr Duda. Zawsze wyjeżdżamy z Jasnej Góry z tą wielką nadzieją, że będziemy mogli pracować przez najbliższy rok w zdrowiu, że nie spotka nas niebezpieczny wypadek w miejscu pracy i że przede wszystkim to miejsce pracy będzie godnie wynagradzane. A pracownicy w zakładzie pracy będą traktowani w sposób podmiotowy, a nie przedmiotowy, bo tak do nas mówił ks. Jerzy Popiełuszko, abyśmy jako Solidarność stali na straży wartości – powiedział Piotr Duda.

Przewodniczący przypomniał, że 18 września 1983 roku podczas pierwszej pielgrzymki na Jasną Górę robotnicy, w większości hutnicy Huty Warszawa przyjeżdżali w jednej intencji – opieki nad pracownikami, ale także o przywrócenie zdelegalizowanego Solidarności.

– O przywrócenie związku, który dzisiaj tak bardzo wspiera i pomaga ludziom pracy w naszym kraju – przekonywał.

Chociaż przykro z drugiej strony, że mamy takie narzędzia, jak

wolny związek zawodowy, a tak mało pracowników z tego korzysta. Nie przystępują do związków zawodowych, uważają, że Solidarność i tak za nich sprawę załatwi. Gdyby każdy tak myślał, nie byłoby w ogóle ruchu związkowego w naszym kraju – przekonywał przewodniczący Duda, przyznając, że Jasna Góra to miejsce, w którym związkowcy modlą się, ale i wzajemnie wspierają.

– Dla nas, dla ludzi Solidarności bardzo ważne są wartości, które mamy wpisane w naszym statucie. To wartości chrześcijańskie i na-

realizacja testamentu naszego Patrona. Ale wiemy, że przede wszystkim codzienną pracą, z Bogiem w sercu w miejscu pracy niesiemy pomoc tym, którzy jej najbardziej potrzebują, czyli członkom Związku i pracownikom.

Przewodniczący Duda przypomniał, że żyjemy w trudnych czasach. – Dzisiaj martwimy się o nasze miejsca pracy, martwimy się, że w związku z galopującymi cenami energii elektrycznej i gazu nasze miejsca pracy są zagrożone. Dlatego

cd. na str. 6 ►

Delegacja dolnośląskiej „S” podczas składania darów ołtarza.

Związkowcy z „S” MPK Wrocław (z prawej)

uka społeczna Kościoła. Wiara, nadzieja, miłość Polsce – to słowa, które zostały wyszyte na naszym historycznym sztandarze Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego w Gdańsku w sierpniu 1980 roku. Tu, po mojej prawej stronie stoi razem z naszym poczem sztandarem ten historyczny sztandar. Na nim nie ma jeszcze loga Solidarności, ale jest wizerunek Jasnogórskiej Pani. Stoczniovcy w sierpniu 1980 roku zawierzili ludzi pracy i Solidarność Jasnogórskiej Pani. Już wtedy. Dlatego to jest dla nas tak ważne, aby pracować na rzecz ludzi pracy z Jasnogórką Panią, ale także z Bogiem w sercu. I nie ma innych wartości! – przekonywał Piotr Duda, przypominając, że na każdym sztandarze Solidarności jest wizerunek ks. Jerzego Popiełuszki, Jasnogórskiej Pani albo Świętych. – Bo taka jest Solidarność! To jest nasza siła! – mówił. I dodawał: – To pielgrzymowanie jest bardzo ważnym elementem działalności naszego związku, bo to przecież

Redagują:
Marcin Raczkowski (redaktor naczelny),
Paweł Chabiński, Janusz Wolniak

Skład komputerowy:
Sławomir Kowalik

Adres:
53-661 Wrocław,
pl. Solidarności 1/3/5 I piętro, pok. 104
tel.: 601 163 204;
e-mail:
redakcja.wroc@solidarnosc.org.pl

Wydawca:
Region Dolny Śląsk NSZZ „Solidarność”

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.
Oddział Poligrafia – Drukarnia Sosnowiec

Nakład: 5500 egz.

Numer zamknięto: 20.09.2022 r.

Redakcja zastrzega sobie prawo do redagowania i skracania tekstów.

strona internetowa Regionu Dolny Śląsk NSZZ „S”:
www.solidarnosc.wroc.pl

Historia, z której możemy być dumni

We wrocławskich uroczystościach 42. rocznicy Porozumień Sierpniowych wzięły udział delegacje związkowe na czele z przewodniczącym Kazimierzem Kimso, poczty sztandarowe, przedstawiciele rządu, marszałka województwa dolnośląskiego, prezydenta miasta, ośrodka Pamięć i Przyszłość, Solidarności Walczącej, organizacji kombatanckich, emeryckich i społecznych.

Poczty sztandarowe przybywają na teren dawnej zajezdni przy ul. Grabiszyńskiej

iny – mówił ks. Krzysztof Hajdun. Dodał jeszcze, że przez te 42 lata ojców zwycięstwa Solidarności było wielu, ale bez pomocy Łaski Bożej nie byłoby to możliwe.

Po mszy pochód złożony z kilkudziesięciu pocztów sztandarowych ruszył pod tablicę Solidarności przy historycznej Zajezdni, gdzie zaproszeni goście wygłosili przemówienia (abp Józef Kupny, wojewoda Jarosław Obremski, wicemarszałek Marcin Krzyżanowski

Gościem uroczystości był też przewodniczący Solidarności Regionu Płockiego Andrzej Burnat.

W samo południe w kościele przy Alei Pracy odbyła się uroczysta msza św. celebrowana przez abp. Józefa Kupnego.

Homilię wygłosił kapelan dolnośląskiej Solidarności ks. Krzysztof Hajdun. Podkreślił w niej, że msza jest za tych wszystkich, którzy oddali życie i zdrowie w walce za Polskę, za prawo do strajku, za wolność słowa.

– Za to trzeba było zapłacić wielką cenę, to były represje rodzin w stanie wojennym, życie w niepewności jutra i ciągłym zagrożeniu. Dzisiaj niepo-

koi nas też to, co dzieje się za naszą wschodnią granicą. Ale my każdego

oraz przewodniczący Kazimierz Kimso) i złożyli wieńce oraz kwiaty.

Duma i wzruszenie widoczne u uczestników sierpniowego zrywu

Szef Regionu Kazimierz Kimso składa wieńiec pod tablicą upamiętniającą strajk z sierpnia 1980 r.

dnia pokazujemy naszą solidarność, pomagając naszym braciom z Ukra-

Abp Kupny podkreślił, że idea i wartości Solidarności dalej są żywe, bo mamy je w sercu i dalej przenosimy tę iskrę solidarności międzyludzkiej, pokazując, jak trzeba pomagać braciom Ukraińcom.

Wojewoda Jarosław Obremski wyraził żal, że nie ma teraz tej solidarności, która łączyła nas w 1980 r., dlatego musimy wracać do tamtych czasów i szukać tego, co nas łączy, a nie dzieli.

Przewodniczący dolnośląskiej Solidarności Kazimierz Kimso przypomniał postulaty Solidarności i naszą walkę o godność. – To, co nas wtedy łączyło, zostało w nas. Solidarność nie tylko w 1980 r., ale i w 1989 r. zmieniła bieg dziejów. Mur berliński runął za jej sprawą – podkreślił Kimso.

stanu wojennego we Wrocławiu. Zginął od kuli milicjanta podczas protestów zwanych Bitwą Wrocławską, zorganizowanych w 1982 r. w drugą rocznicę porozumień sierpniowych. Jak co dzień Kazimierz Michalczyk zmęczony wracał do domu z zakładów Elwro, gdzie pracował jako tokarz. W pewnym momencie na ulicy Legnickiej dosięgła go kula z ostrej broni, którą wydano oddziałom ZOMO. Ciężko ranny został odwieziony na pogotowie, jednak w wyniku odniesionych obrażeń zmarł po dwóch dniach. Piotr Bednarz i Maria Zapart to zasłużeńi dla Związku i kraju działacze związkowi i niepodległościowi. JW

Przed mszą świętą, jak co roku, działacze złożyli wieńce i kwiaty na grobach śp. Kazimierza Michalczyka, Piotra Bednarza i Marii Zapart na Cmentarzu Grabiszyńskim. Kazimierz Michalczyk to jedna z ofiar

WAŁBRZYCH

Nie ma emerytury od: wiary, od narodowości, od patriotyzmu – przestrzegali ks. kan. Tadeusz Faryś w kazaniu wygłoszonym w 42. rocznicę wydarzeń sierpnia 1980 r. na Mszy świętej w Centrum Kultury i Nauki Stara Kopalnia w Wałbrzychu, która została odprawiona 31 sierpnia br. w Łażni Łańcuszkowej dawnej kopalni Thorez. Po mszy zgromadzeni obejrzeli występ artystyczny Danuty Góldon-Legler z Ogólnopolskiego Teatru William-ES.

Jak co roku chętni mogli zapoznać się z wystawą poświęconą wałbrzyjskiej Solidarności w Starej Kopalni.

FOT. RYSZARD WYSZYŃSKI, WWW.NIEDZIELA.PL

JELCZ-LASKOWICE I OŁAWA

Pod krzyżem jelczańskiej „S” upamiętniono w południe 31 sierpnia rocznicę podpisania Porozumień Sierpniowych. Msza św. w intencji 42. rocznicy powstania Solidarności odprawiona została w oławskim Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia. Tam również zapalono znicze pod pomnikiem męczenników.

BRZEG DOLNY

W dniu 2 września przewodniczący Zarządu Regionu Kazimierz Kimso spotkał się w Brzegu Dolnym z działaczami tamtejszej Solidarności. Rocznicowe spotkanie zbiegło się również z okazją do wręczenia medalu 40-lecia NSZZ „Solidarność” Tadeuszowi Bareckiemu. Jak co roku pod obeliskiem upamiętniającym powstanie naszego Związku działacze złożyli kwiaty.

FOT. JERZY FICHEL

O bł. ks. Jerzym Popiełuszce

Każdy kto zna najnowszą historię Polski wie dlaczego ten ksiądz oddał życie za Prawdę i Wolność. Był kapelanem „Solidarności”, wygłaszał płomienne przemówienia, stał się obiektem nieustannych ataków komunistycznej propagandy, na której czele stał ówczesny rzecznik rządu Jerzy Urban.

Ksiądz Popiełuszko był ciągle inwigilowany przez Służbę Bezpieczeństwa, dokonywano wobec niego nieustannych prowokacji, próbowano go zastraszyć, a mimo to ksiądz Jerzy nie uląkł się i dalej głosił słowa prawdy. Pamiętam, jak w jednej z podziemnych wrocławskich gazet w 1984 roku wydrukowano jedno z kazań księdza Jerzego. W mediach rządowych trwała wówczas na niego intensywna nagonka. Miałem wtedy przeczucie, że może stać się coś złego. Upłynęło kilka dni i do wszystkich dotarła straszna wiadomość najpierw o porwaniu księdza, później o jego śmierci. Byłem tym faktem szczególnie wstrząśnięty. Po latach poznałem osobiście członków rodziny księdza Jerzego, w szczególności jego brata Józefa, z którym miałem okazję dłużej porozmawiać. Wielkie wrażenie wywarła na mnie postać Jego Matki. Uchwyciłem ją obiektywnie podczas związkowych pielgrzymek w Licheniu i Częstochowie. Rodzina błogosławionego księdza Jerzego, niestety już bez Rodziców, gościła w naszym Regionie kilkakrotnie. Szczególnie ważne dla ludzi naszego Regionu były uroczystości przekazania do Katedry Wrocławskiej relikwii krwi. We wrocławskiej katedrze 37 lat po

Otwarcie wystawy zainicjował przewodniczący Zarządu Regionu Kazimierz Kimso

wprowadzeniu stanu wojennego członkowie dolnośląskiej „Solidarności” wraz z krewnymi błogosławionego księdza Jerzego Popiełuszki modlili się w intencji ofiar stanu wojennego, w obecności relikwii błogosławionego wniesionych w procesji przez przewodniczącego Zarządu Regionu Kazimierza Kimso i wiceprzewodniczącego Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” Bogdana Bisia. Mszy przewodniczył arcybiskup Józef Kupny. Metropolita wrocławski poświęcił obraz patrona „Solidarności” namalowany przez

wrocławskiego artystę Mariusza Mikołajka. „Krew bohaterów, ofiar Grudnia 70, masakry w kopalni Wujek, zamordowanego księdza Jerzego Popiełuszki, oraz m.in. Kazimierza Michalczyka obmyła nasza ojczyzna z brudu zniewolenia” – powiedział w homilii ksiądz Artur Szela, duszpasterz dolnośląskiej „Solidarności”. Kapłan wyraził przekonanie, że nasz Związek nadal ma doniosłą rolę do spełnienia. Przede wszystkim doprowadzenie do pojednania w podzielonym konflikcie kraju. „Lemiesz »Solidarności« da-

rocnicowe obchody uprowadzenia i męczeńskiej śmierci księdza Jerzego Popiełuszki w kościele św. Stanisława Kostki na warszawskim Żoliborzu, to zawsze oprócz członków NSZZ „Solidarność” z całej Polski jest też delegacja dolnośląskiej „Solidarności”. Region Dolny Śląsk na co dzień obcuje z wizerunkami księdza Jerzego, jego słowami ze słynnych kazań, a także z jego rzeźbą. Wszystko to znajduje się w sali 105, gdzie odbywają się spotkania członków Zarządu Regionu, branż i zakładów. Ta sala nosi imię księ-

lej ma ciąć polską ziemię i rozrywać skorupę egoizmu i bezduszości!”. Oprócz pocztów sztandarowych z Regionu licznie stawiły się delegacje z wrocławskich szkół wraz ze swoimi chorągwiami. Na mszy obecni byli m.in. wojewoda dolnośląski Paweł Hreniak, kurator oświaty Roman Kowalczyk.

Kiedy 19 października odbywają się kolejne

dza Jerzego. Jej wystrój plastyczny zaprojektował artysta plastik Jacek Jaśkiewicz Popiersie księdza Jerzego znalazło się tam za sprawą konkursu ogłoszonego przez Akademię Sztuk Pięknych we Wrocławiu pod patronatem Regionu NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk. Zwyciężczynią konkursu została studentka IV roku ASP Barbara Całkowska, a jej rzeźba znalazła swoje miejsce w sali imienia księdza Jerzego w Zarządzie Regionu Dolnośląskiej „Solidarności”. Młoda artystka gościła w „Solidarności” w towarzystwie prof. Christosa Mandziosa, dziekana Wydziału Malarstwa i Rzeźby. Wielkim orędownikiem i przyjacielem rodziny księdza Jerzego był zmarły w 2017 roku Michał Haniszewski. Wielokrotnie opowiadał nam, jak ksiądz Jerzy czuł nad nim i jak on dosłownie czuł Jego obecność.

Kult bł. Ks. Jerzego w naszym regionie rozwija się dynamicznie. Jego relikwie trafiają do kolejnych świątyń. Wizerunek ks. Jerzego jest obecny na sztandarach związkowych, rzeźbach, obrazach, na okolicznościowych emblematkach, plakatach, znaczkach, rozmaitych książkach.

Na wystawie można zobaczyć kilkadziesiąt różnych zdjęć, kilkanaście plakatów i wiele różnych wydawnictw ilustrujących działalność ks. Jerzego Popiełuszki.

Wrocław, Klub Muzyki i Literatury, pl. Kościuszki 10. Wystawa „Patron Solidarności – bł. ks. Jerzy Popiełuszko”. Wernisaż 31 sierpnia, godz. 12. Wystawa ze zbiorów i fotografii Janusza Wolniaka, czynna od 31 sierpnia do 1 października 2022 r.

JANUSZ WOLNIAK

Pielgrzymka

Patron naszego Związku na Górze Iglicznej

W procesji relikwie błogosławionego wniesiono do świątyni.

W sobotę 20 sierpnia w sanktuarium Matki Bożej na Iglicznej uroczystie wprowadzono do świątyni relikwie bł. ks. Jerzego Popiełuszki i św. Jana Pawła II. W uroczystościach uczestniczyli przedstawiciele dolnośląskiej Solidarności, m.in. z przewodni-

czącym ZR Kazimierzem Kimso, zastępcą Piotrem Majchrzakiem, sekretarzem Grzegorzem Makulem, członkinią prezydium ZR Barbarą Janowicz. Nie zabrakło sztandarów związkowych wraz z sztandarem Regionu Dolny Śląsk NSZZ „Solidarność”.

Jak co roku po mszy świętej odbył się festyn rodzinny. Obecni byli leśnicy z Lasów Państwowych (z dyr. Tadeuszem Łozowskim na czele). Z Warszawy przybyli też pielgrzymi skupieni m.in. w Ogólnopolskim Komitecie Pamięci ks. Jerzego Popiełuszki. Wręczyli przewodniczącemu ZR Kazimierzowi Kimso medal *Zło Dobrem Zwyciężaj*. Na uroczystość przybyły dwie europarlamentarzystki – Beata Kempa i Anna Zalewska.

Po mszy świętej procesyjnie umieszczono krzyż pątniczny na szczycie Góry Igliczna. Relikwie patrona Solidarności wniosła do świątyni siostrzenica ks. Jerzego Grażyna Siemion.

Gościem honorowym uroczystości był sygnatariusz Porozumień Sękocińskich z 11 marca

Kazimierz Kimso, Janusz Siskos wraz z pozostałymi uczestnikami wnoszą krzyż pątniczny.

1981 r. Kazimierz Lipiński. Warto przypomnieć, że mottem przewodnim marcowych Porozumień Sękocińskich były słowa „By woda była czysta, a lasy zielone”. Porozumienie zawierało 58 punktów, które dotyczyły gospodarki leśnej, organizacji i zarządzania, spraw

związanych z BHP, sferą płac oraz kwestiami pracowniczymi.

Obchody zakończył piknik zorganizowany w Marianówce przez Lasy Państwowe.

Więcej zdjęć z uroczystości na naszej stronie solidarnosc.wroc.pl.

MR

Wsparliśmy strajkujących

Powodem strajku pracowników zakładu obuwniczego W&W Polska w Lubsku była opieszałość pracodawcy związana z wprowadzeniem podwyżki. Zamiast podnieść pensję zaraz po wiosennych negocjacjach, właściciele firmy chcieli to uczynić dopiero od listopada. 23 sierpnia strajkujących wsparli związkowcy z Regionu Dolny Śląsk NSZZ „Solidarność”.

Strajkujące kobiety obserwują przybyłych ze wsparciem związkowców.

Przewodniczący Kazimierz Kimso skrytykował zarząd firmy za brak chęci dialogu

Krzysztof Domagała przekazuje strajkującym pozdrowienia z wrocławskiego Whirlpoola

Sekretarz ZR Grzegorz Makul (z bębniem) podawał rytm skandującym hasła.

Solidarność to wspólne działanie. Nie może jej zabraknąć tylko w chwilach łatwych, ale i ciężkich, dlatego tu jesteśmy z wami – mówił przewodniczący dolnośląskiej Solidarności Kazimierz Kimso. W masówce przed bramą zakładu uczestniczyli przedstawiciele regionów Dolny Śląsk, Jelenia Góra i Zielona Góra. Ostatnim akcentem wtorkowej akcji było krótkie wystąpienie przewodniczącego Regionu Zielona Góra Bogusława Motowidła na rynku w Lubsku.

Działacz zwrócił uwagę mieszkańców na sytuację w zakładzie.

Komunikat strajkowy z dnia 8 września 2022 r.

Strajkujący pracownicy, w większości kobiety, w porannym głosowaniu zaakceptowali treść porozumienia płacowego, na mocy którego Przewodnicząca Komisji

Zakładowej i Komitetu Strajkowego wraca do pracy, a pracownicy otrzymują od 1 września 2022 podwyżki w uzgodnionej wysokości. Ustalono, że kolejne negocjacje rozpoczną się w czerwcu 2023, tak aby podwyżka weszła najpóźniej od 1 września 2023.

MR

Pielgrzymka Ludzi Pracy

Księżu Jerzy – jesteśmy tu, aby wypełnić Twój testament

► **cd. ze str. 3**

będziemy prowadzić intensywny dialog społeczny, a jeśli nie, to będziemy protestować, aby wspólnie z rządem wypracować rozwiązania, które nie pozwolą zniszczyć naszej gospodarki, tak mozolnie budowanej przez wszystkie lata – zapowiedział przewodniczący Duda. Zastrzegł jednak, że obecnie pomiędzy Solidarnością i rządem toczy się dialog. – Najlepszym tego przykładem jest wzrost minimalnego wynagrodzenia w roku 2023. To był trudny dialog, ale taki, który przynosi pozytywne efekty.

– Dlatego przed nami kolejne ciężkie rozmowy z rządem. Uważamy, że w trudnych rozmowach

możemy dojść do porozumienia – powiedział Piotr Duda.

Dodał: – To momenty bardzo wzruszające, że mimo niepogody jest was tak wielu. Solidarność od swego powstania zawierzyła się Jasnogórskiej Pani. Przeglądając archiwalne zdjęcia z pierwszej pielgrzymki, natknąłem się na zdjęcie z transparentem: „Obroniliśmy nas przed szwedzkim, broń nas Matko przed sowieckim”. 40 lat temu, a jakże aktualne hasło!

Przekonywał, że musimy być solidarni z narodem ukraińskim, bo dziś Ukraińcy walczą nie tylko o swoją wolność, ale również o wolność Polski i całej Europy.

BASIA MICHAŁOWSKA, KOR.

ŹRÓDŁO: TYSOL.PL

Na mszę przybyli związkowcy z całej Polski

30. BIEG SOLIDARNOŚCI

FOT. PAWEŁ CHABIŃSKI

Po 2-letniej przerwie wystartowało niemal sześćuset biegaczy.

FOT. MARCIN RACZKOWSKI

Dopisały także dzieci, wspierane na trasie przez rodziców i wychowawców.

FOT. PAWEŁ CHABIŃSKI

Chłopcy nie oszczędzali sił już od startu.

WYNIKI BIEGU SOLIDARNOŚCI

BIEG GŁÓWNY – KLASYFIKACJA MĘŻCZYZN

Lp.	Nr	Nazwisko i Imię	Klub	Kateg.	Czas
1	547	MEWSZA Mykoła	Achilles Leszno	M20 - 1	00:14:54
2	800	BORATYŃSKI Dariusz	Wosiek Team	M20 - 2	00:14:57
3	546	DIDOVODIUK Dmytro	Achilles Leszno	M30 - 1	00:15:10
4	699	PUTYRA Adam		M30 - 2	00:16:02
5	790	MANKOWSKI Kamil		M20 - 3	00:17:27
6	523	JAGIELSKI Jerzy	Jks Salamandra	M30 - 3	00:17:35
7	687	WOJNAROWICZ Janusz	Edi Team Zgorzelec	M50 - 1	00:17:35
8	100	BUBLIS Grzegorz	Zf Wabco Wrocław	M30 - 4	00:17:38
9	228	SZCZEPANIK Dariusz	Świdnicka Grupa Biegowa	M40 - 1	00:17:46
10	327	MARKOWICZ Łukasz	Wosiek Team	M20 - 4	00:17:55
11	223	WALEWSKI Krystian	Świdnicka Grupa Biegowa	M20 - 5	00:18:40
12	310	TODA Emil	Dtr Biega Mario Team	M40 - 2	00:18:45
13	710	KENDRA Pavlo		M30 - 5	00:18:59
14	297	HAZUBSKI Andrzej	Athletics Team Prusice	M50 - 2	00:19:02
15	808	SALDATKIN Kiryl	Altius!	M30 - 6	00:19:05
16	746	PLUCIŃSKI Kamil		M30 - 7	00:19:11
17	700	NOWAK Paweł		M30 - 8	00:19:15
18	56	GDANIEC Jakub	Cubu Architekci	M30 - 9	00:19:18
19	820	ŁUKASZEWSKI Andrzej	Parkrun Wrocław	M50 - 3	00:19:23
20	539	OSTOLSKI Marek		M40 - 3	00:19:24

BIEG GŁÓWNY – KLASYFIKACJA KOBIET

Lp.	Nr	Nazwisko i Imię	Klub	Kateg.	Czas
1	598	NEMCZENKO Maryna	Achilles Leszno	K20 - 1	00:17:53
2	545	DIDOVODIUK Olesia	Achilles Leszno	K30 - 1	00:19:03
3	579	MATNER Anita	Wosiek Team	K20 - 2	00:19:35
4	522	WOLAK Izabela	Jks Salamandra	K30 - 2	00:20:14
5	848	ŁOMNICZKA Barbara	Mks Siechnice	K40 - 1	00:21:08
6	226	KULAKOWSKA Małgorzata	Świdnicka Grupa Biegowa	K40 - 2	00:21:33
7	789	ROZNERSKA Dagmara	Kb Sobótka	K30 - 3	00:21:34
8	379	DUBIEL Agnieszka		K40 - 3	00:21:35
9	831	ŁUKASIŃSKA Monika	Volvo Polska	K40 - 4	00:22:18
10	372	BANASIAK Joanna	Ssmks Parasol Wrocław	K16 - 1	00:22:20
11	586	NALEWALSKA Joanna	A. Gardzielewski Running Team	K30 - 4	00:22:39
12	424	CZAJA Małgorzata	Miniclassic. Pl	K40 - 5	00:22:54
13	557	STANIÓW Agata	Orly Wrocław	K30 - 5	00:22:55
14	87	JUSZCZYK Anna	Biegowa Świdnica	K30 - 6	00:22:57
15	669	POPIELA Magdalena		K40 - 6	00:23:15
16	368	WACHOWSKA Dorota	Wkb Piast Wrocław Kb Harcownik J-I	K40 - 7	00:23:15
17	435	MILEK Aleksandra		K12 - 1	00:23:17
18	617	SHUST Krystyna		K30 - 7	00:23:42
19	867	ŚWIEGOT Julia	Śląsk Wrocław	K16 - 2	00:23:47
20	40	TERCKA-PIKUŁA Halina		K30 - 8	00:23:50

MEMORIAŁ A. KAŃSKIEGO (NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”) – KLASYFIKACJA GENERALNA

Lp.	Nr	Nazwisko i Imię	Miejscowość	Kateg.	Czas
1	523	JAGIELSKI Jerzy	JKS Salamandra	M30 - 3	00:17:35
2	100	BUBLIS Grzegorz	Zf Wabco Wrocław	M30 - 4	00:17:38
3	297	HAZUBSKI Andrzej	Athletics Team Prusice	M50 - 2	00:19:02
4	62	RÓŻYCKI Grzegorz		M40 - 6	00:19:49
5	463	DWOJAK Jerzy	SSW Team Krośnice	M40 - 14	00:20:53
6	682	SALAMONOWICZ Jan		M50 - 10	00:21:04
7	527	JANOWICZ Jerzy	Achilles Leszno	M60 - 7	00:22:25
8	337	BOMBA Zygmunt	Białe Niedzwiedź	M60 - 11	00:22:58
9	877	CHROBOT Krzysztof	MPK Wrocław	M50 - 14	00:23:10
10	577	MADEJ Marek	Madaj Zbój	M50 - 16	00:23:25
11	675	TWARDOWSKI Krzysztof	Amator	M50 - 17	00:23:30
12	40	TERCKA-PIKUŁA Halina		K30 - 8	00:23:50
13	43	HAŁAS Marek	PRO-RUN Wrocław	M50 - 20	00:24:08
14	830	WÓJCIK Jacek		M60 - 17	00:24:56
15	240	KAWALKO Paweł	Volvo Polska	M40 - 66	00:25:30
16	343	WALIŁKO Oskar	MPK Wrocław	M30 - 49	00:25:32
17	79	PAWLIK Andrzej	Syrenka	M60 - 19	00:25:39
18	12	TOMCZAK Marcin		M40 - 69	00:25:49
19	32	HOLDYŃSKI Mirosław	WKB Meta Lubliniec	M60 - 23	00:26:34
20	26	REGNER Wojciech	NSZZ S Wrocław-Wyspa	M40 - 79	00:26:41

BIEG GŁÓWNY – KLASYFIKACJA W KATEGORIACH WIEKOWYCH

KATEGORIA M-12

M-ce	Nr	Nazwisko i imię	Miejscowość	W klas. mężcz.	Czas
1	541	MATKOWSKI MICHAŁ	WROCLAW	M/60	00:21:09
2	571	BROCZEK KACPER	WROCLAW	M/95	00:22:28
3	66	SZMYD BARTOSZ	WROCLAW	M/103	00:22:42
4	508	KOWALSKI ADAM	WROCLAW	M/115	00:23:06
5	252	PYK DORIAN	SWIDNICA	M/134	00:23:26
6	613	ŁAZAROWICZ KACPER	JAWOR	M/190	00:25:15
7	753	KLIN ANTONI	KRYNICZNO	M/195	00:25:31
8	305	KLIN JULIAN	MALIN	M/198	00:25:38
9	442	BIEŁUŃSKI SERGIUSZ	WROCLAW	M/202	00:25:44
10	853	OLEJNICZAK JAKUB	WROCLAW	M/236	00:27:20

KATEGORIA M-16

M-ce	Nr	Nazwisko i imię	Miejscowość	W klas. mężcz.	Czas
1	724	MORAWIEC ADAM	WROCLAW	M/31	00:19:43
2	154	KUNICKI FILIP	BYSTRZYCA	M/42	00:20:12
3	689	TATROCKI KAMIL	SOBÓTKA	M/68	00:21:33
4	840	BOHDANOWICZ WOJCIECH	WROCLAW	M/105	00:22:49
5	446	KUŹMIŃSKI PIOTR	WROCLAW	M/110	00:22:59
6	691	ZALĘSKI GRZEGORZ	SOBÓTKA	M/128	00:23:23
7	351	FALARZ SZYMON	LWÓWEK ŚLĄSKI	M/167	00:24:22
8	464	KRYJOM EMANUEL	WROCLAW	M/223	00:26:33
9	292	PAŁKA JAKUB	WROCLAW	M/235	00:27:13
10	862	KOWALÓW MICHAŁ	WROCLAW	M/265	00:28:44

Bieg Solidarności – udany jubileusz

Mykoła Mewsza z Ukrainy zwyciężył w 30. Biegu Solidarności. Niemal sześciuset zawodników, którzy stanęli 10 września br. na starcie ponad 5-kilometrowej trasy w okolicy hotelu Wodnik we Wrocławiu, potwierdziło, że po dwuletniej przerwie jest to impreza ciesząca się niesłabnącą popularnością. Wśród pań bezkonkurencyjna okazała się Maryna Menczenko, także z Ukrainy.

Biegący chłopcy w kategorii 9-latków.

Dziewczynki w kategorii 9-latek.

Do ostatniej chwili organizatorzy, Region Dolny Śląsk wraz Dolnośląskim Stowarzyszeniem Kultury Zdrowotnej i Sportu, drżeli o pogodę. Prognozy na początek września zapowiadały, że w dniu zawodów przez cały dzień będzie padać deszcz. Wprawdzie intensywne opady nad ranem sprawiły, że teren zawodów miejscami był dość grząski, ale słońce przedpołudniowe łaskawie przyświecało zawodom dzieci.

Jako co roku nie tylko bieg główny rozgrywany o godzinie 16 przyciągał uwagę miłośników sportu, ale biegi najmłodszych na dystansie 1000 i 500 m interesowały kibiców, a zwłaszcza rodziców i uczniów wrocławskich i dolnośląskich szkół, które licznie dopisały rozwiewając obawy o frekwencję.

Jako pierwsze na trasę wybiegły o 9:30 dziewczęta i kwadrans później chłopcy urodzeni w roku 2015, po siedmiolatkach startowali zawodnicy o rok starsi aż do 12-latków. Tradycyjnie byliśmy świadkami zacietej walki do ostatnich metrów, ale też były biegi, gdzie zawodniczka minęła metę ze znaczną przewagą nad koleżankami. Najbardziej wdzięczne dla oka były zawody z udziałem najmłodszych. Od 12:30 do 13:15 startowały dzieci w wieku 5 i 6 lat. Oczywiście w tych zawodach było

Uczestnicy Biegu głównego wyruszyli spod Hotelu Wodnik

FOT. JANUSZ WOLNIAK

Nad sprawnym przebiegiem zawodów czuwała dyrektor Biegu Danuta Utrata

FOT. PAWEŁ CHABIŃSKI

Ojciec z synem (na hulajnodze).

FOT. JANUSZ WOLNIAK

Uczestnicy zawodów okazali radość biegania.

FOT. JANUSZ WOLNIAK

KATEGORIA DZ-8 (ROCZNIK 2014)

Table with 5 columns: Lp., Nr, Nazwisko i imię, Szkoła/miejscowość, Czas. Lists 10 runners in the DZ-8 category.

KATEGORIA DZ-7 (ROCZNIK 2015)

Table with 5 columns: Lp., Nr, Nazwisko i imię, Placówka/miejscowość, Czas. Lists 10 runners in the DZ-7 category.

KATEGORIA CH-12 (ROCZNIK 2010)

Table with 5 columns: Lp., Nr, Nazwisko i imię, Placówka/miejscowość, Czas. Lists 10 runners in the CH-12 category.

KATEGORIA CH-11 (ROCZNIK 2011)

Table with 5 columns: Lp., Nr, Nazwisko i imię, Placówka/miejscowość, Czas. Lists 10 runners in the CH-11 category.

KATEGORIA CH-10 (ROCZNIK 2012)

Table with 5 columns: Lp., Nr, Nazwisko i imię, Placówka/miejscowość, Czas. Lists 10 runners in the CH-10 category.

KATEGORIA CH-9 (ROCZNIK 2013)

Table with 5 columns: Lp., Nr, Nazwisko i imię, Placówka/miejscowość, Czas. Lists 10 runners in the CH-9 category.

KATEGORIA CH-8 (ROCZNIK 2014)

Table with 5 columns: Lp., Nr, Nazwisko i imię, Placówka/miejscowość, Czas. Lists 10 runners in the CH-8 category.

KATEGORIA CH-7 (ROCZNIK 2015)

Table with 5 columns: Lp., Nr, Nazwisko i imię, Placówka/miejscowość, Czas. Lists 10 runners in the CH-7 category.

czewca w Stroniu Śląskim miała miejsce pierwsza edycja współorganizowanego przez Dolnośląskie Stowarzyszenie Kultury Zdrowotnej i Sportu NSZZ „Solidarność” turnieju siatkarskiego SolidLas z udziałem m.in. wymienionych drużyn.

Z dużej chmury

Przed biegiem głównym, aby sportowcy nie wdychali kurzu... spadł lekki deszcz. Przy pochmurnej pogodzie ponad pół tysiąca biegaczy ruszyło punktualnie o godz. 16 na liczącą 5,2 km trasę. Zwycięzca 29. Biegu Dariusz Boratyński musiał w jubileuszowej 30. edycji naszej największej sportowej imprezy uznać wyższość zawodnika z Ukrainy. W memoriale Andrzeja Kańskiego, czyli kategorii związkowej, ponownie wygrał pochodzący z Jawora Jerzy Jagielski, a wśród pań wygrała

Halina Tercka-Pikuła z biura Regionu w Wałbrzychu.

Po biegu jak zawsze nagrodzono zawodników w poszczególnych kategoriach. Pamiętano też o tym, aby nagrodzić najmłodszych i najstarszych uczestników Biegu Głównego. Okazało się, że najstarszy był pan, który urodził się w 1934 r. Po niepewnym wejściu na podium wspomniany oklaskami licznie zebranej publiczności pan wyraźnie poczuł

się zwycięzcą i dziarsko wymachiwał pucharem.

Jakby emocji było mało, uwieńczeniem sportowego święta była loteria, w której wśród uczestników Biegu losowano atrakcyjne nagrody. Tu jak zawsze rej wodził showman z Wałbrzycha Radosław Mechliński. Niezrażony kilkakrotnym wyciąganiem numerów startowych i wywoływaniem nazwisk uczestników biegu, którzy najwyraźniej zapomnieli o loterii, wreszcie wylosował szczęśliwców obecnych w namiocie, którzy oprócz satysfakcji z ukończenia biegu wrócili do domu z atrakcyjnym sprzętem AGD z wrocławskiego Whirlpoola.

Wieczorna zabawa nad Odrą, pomimo aktywności komarów i przelotnego deszczu, zakończyła świętowanie rocznicy powstania Solidarności.

Śmiało można napisać, że był to udany jubileusz dla wszystkich uczestników i osób zaangażowanych w przygotowanie 30. Biegu Solidarności.

MARCIN RACZKOWSKI

Ośmiornica zachęcała do odwiedzenia pobliskiego Hydropolis.

FOT. MARCIN RACZKOWSKI

BIEG DZIECI

KATEGORIA DZ-6 (ROCZNIK 2016)

Lp.	Nr	Nazwisko i imię	Placówka/miejscowość	Czas
1	1015	Hutnik Martyna	Przedszkole nr 56 Niezapominajka	00:02:13
2	2082	Tchir Natalia	Szczodre	00:02:21
3	1099	Den Boer Laura	Szkoła Podstawowa nr 66 We Wrocławiu	00:02:24
4	1098	Den Boer Julia	Szkoła Podstawowa nr 66 We Wrocławiu	00:02:25
5	2040	Sekowska Dorota	Wrocław	00:02:27
6	6	Orzechowska Patrycja	Wrocław	00:02:32
7	1009	Gardecka Elżbieta	Przedszkole nr 56 Niezapominajka	00:02:34
8	925	Kubat Barbara	Wrocław	00:02:37
9	1049	Stefańczyk Zuzanna	Przedszkole nr 56 Niezapominajka	00:02:37
10	1011	Główka Antonina	Przedszkole nr 56 Niezapominajka	00:02:42

KATEGORIA DZ-5 (ROCZNIK 2017)

Lp.	Nr	Nazwisko i imię	Placówka/miejscowość	Czas
1	2059	Staniów Rozalia	ZSP 23 We Wrocławiu	00:02:32
2	1879	Bób Karolina	Lutynia	00:02:46
3	2096	Witkowska Laura	Radwanice	00:02:49
4	1037	Prokopiuk Ida	Przedszkole nr 56 Niezapominajka	00:02:50
5	907	Liciecka Matylda	Wrocław	00:02:52
6	976	Graboszevska Varvara	Wrocław	00:02:53
7	2031	Rowińska Oliwia	Wrocław	00:02:56
8	1855	Buga Joanna	Wrocław	00:03:02
9	1001	Albay-Kracińska Oliwia	Przedszkole nr 56 Niezapominajka	00:03:02
10	1874	Biernacka Danuta	Wrocław	00:03:03

KATEGORIA CH-6 (ROCZNIK 2016)

Lp.	Nr	Nazwisko i imię	Placówka/miejscowość	Czas
1	1030	Mikos Leao	Przedszkole nr 56 Niezapominajka	00:02:14
2	1872	Basiński Alan	Galaktikos Olawa	00:02:17
3	1019	Kapera Filip	Przedszkole nr 56 Niezapominajka	00:02:22
4	924	Łojczuk Miłosz	Wrocław	00:02:26
5	1195	Muralidharan Adhvik	International Primary School	00:02:27
6	1066	Wesolowski Marcel	Przedszkole nr 51 Kolorowy Początek	00:02:27
7	1047	Samek Franciszek	Przedszkole nr 56 Niezapominajka	00:02:27
8	1943	Kielczewski Filip	Leszno	00:02:27
9	1055	Ulejczyk Jan	Przedszkole nr 56 Niezapominajka	00:02:32
10	2036	Rzeszowski Witold	Brzezinka Średzka	00:02:35

KATEGORIA CH-5 (ROCZNIK 2017)

Lp.	Nr	Nazwisko i imię	Placówka/miejscowość	Czas
1	1065	Stawujak Adam	Przedszkole nr 51 Kolorowy Początek	00:02:22
2	1045	Ropelewski Konrad	Przedszkole nr 56 Niezapominajka	00:02:28
3	5	Bujnowski Krzysztof	Wrocław	00:02:29
4	977	Kulak Tomek	Wrocław	00:02:33
5	1070	Dedecjus Kibler Gystaw	Przedszkole nr 87 Wrocławskie Dzieciaki	00:02:40
6	2049	Sobczyk Filip	Wrocław	00:02:43
7	1899	Dudziak Franciszek	Radwanice	00:02:46
8	1942	Kędziński Tomasz	Wrocław	00:02:47
9	1908	Gajda Igor	Wrocław	00:02:49
10	1991	Łomnicka Tymoteusz	Wrocław	00:02:51

Komplet wyników Biegu na www.bieg.solidarnosc.wroc.pl

Zwycięzca biegu głównego

Halina Tercka-Pikuła zwyciężczyni memoriału A. Kańskiego odbiera nagrodę z rąk Krystyny Kochan.

Renata Mauer-Różańska na wspólnej fotografii z laureatami biegu memoriałowego.

Ceremonię dekoracji i loterii fantową prowadził brawurowo Radosław Mechliński

Podczas turnieju siatkarskiego, imprezy towarzyszącej biegowi.

Przewodniczący MOZ NSZZ „Solidarność” Whirlpool Krzysztof Domagała i Artur Jarza – dyrektor HR Whirlpoola wręczają wygraną jednej z uczestniczek loterii.

INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE

- Komenda Wojewódzka Policji, Wydział Ruchu Drogowego,
- Komenda Miejska Policji, Wydział Ruchu Drogowego,
- Komenda Miejska Policji, Wydział Prewencji,
- Straż Miejska Wrocławia,
- Liceum Ogólnokształcące nr II im. Piastów Śląskich we Wrocławiu,
- Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław

Laureatki zawodów siatkarskich o puchar prezesa Dolnośląskiego Stowarzyszenia Kultury Zdrowotnej i Sportu NSZZ „S”. Prezes Rafał Tomczak siedzi na podium.

FOT. JANIUSZ WOLNIAK

Stoisko Lasów Państwowych przyciągnęło dzieci.

FOT. MARCIN RACZKOWSKI

Muzeum Odry ze swoją ofertą.

FOT. MARCIN RACZKOWSKI

Pij kranówkę! Zachęcało wrocławskie MPWiK.

ORGANIZACJE ZWIĄZKOWE NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”, KTÓRE WSPARŁY FINANSOWO BIEG SOLIDARNOŚCI

- ZOZ WROCŁAWSKIE ZAKŁADY ZIELARSKIE "HERBAPOL" SA
- OOZ PRACOWNIKÓW TELEKOMUNIKACJI WE WROCŁAWIU
- MOZ PRACOWNIKÓW OŚWIATY I WYCHOWANIA WROCŁAW - PSIE POLE
- MOZ PRACOWNIKÓW GMINY WROCŁAW
- MOZ PRACOWNIKÓW OŚWIATY I WYCHOWANIA WROCŁAW - KRZYKI
- MOZ PRACOWNIKÓW OŚWIATY I WYCHOWANIA WROCŁAW - FABRYCZNA
- ZOZ ARCHIMEDES S.A.
- ZOZ POGOTOWIE RATUNKOWE WE WROCŁAWIU
- MOZ MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACYJNE SP. Z O.O.
- MOZ UNIwersYTET MEDYCZNY IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH
- ZOZ TORF CORPORATION SP. Z O.O.
- ZOZ UNIwersYTECKI SZPITAL KLINICZNY IM. J. MIKULICZA-RADECKIEGO
- ZOZ ESSITY OPERATIONS POLAND SP. Z O.O.
- ZOZ PRACOWNIKÓW DOLNOŚLĄSKIEJ SPÓŁDZIELNI NIEWIDOMYCH "DOLSIN"
- MOZ WABCO POLSKA
- ZOZ REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
- ZOZ MUZEUM NARODOWE WE WROCŁAWIU
- ZOZ NESTLE PURINA MANUFACTURING OPERATIONS POLAND SP. Z O.O.
- MOZ LORENZ SNACK-WORLD LOGISTICS SP. Z O.O.
- ZOZ PRACOWNIKÓW DOLNOŚLĄSKIEGO CENTRUM FILMOWEGO
- ZOZ PRACOWNIKÓW WROCŁAWSKIEGO TEATRU LALEK
- MOZ E&S INDUSTRY - CUSSONS
- MOZ PRACOWNIKÓW MIEJSKICH INSTYTUCJI SPORTOWYCH I REKREACYJNYCH
- ZOZ MAMUT POLSKA S.A. ZAKŁAD PRODUKCYJNY WROCŁAW
- ZOZ AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH IM. EUGENIUSZA GEPPERTA WE WROCŁAWIU
- MOZ PRACOWNIKÓW VOLVO POLSKA SP. Z O.O.
- MOZ WHIRLPOOL COMPANY POLSKA SP. Z O.O. ODDZIAŁ WE WROCŁAWIU
- ZOZ PRACOWNIKÓW "NORDIS" CHŁODNIE POLSKIE SP. Z O.O.
- SEKCJA OCHRONY ZDROWIA

PATRONAT HONOROWY

PARTNERZY BIEGU

www.wroclaw.pl

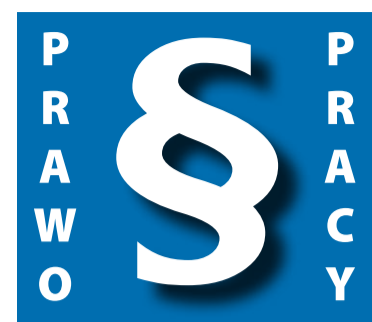
SPONSORZY BIEGU

www.wroclaw.pl

Rodzaje umów o pracę – zagadnienia pojęciowe

Umowa o pracę stanowi czynność prawną dwustronną, w której pracodawca zobowiązuje się do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem, a pracownik do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem.

Zawarcie umowy o pracę zależy więc wyłącznie od woli stron. Swoboda nawiązywania stosunków pracy jest uznawana za jedną z podstawowych zasad prawa pracy. Zważywszy, że kodeks pracy nie reguluje wszystkich ważnych aspektów dotyczących umowy o pracę, w sprawach nieuregulowanych przepisami prawa pracy należy na podstawie art. 300 k.p. stosować przepisy kodeksu cywilnego. Dotyczy to m.in. wykładni oświadczeń woli, rodzaju i skutków wad oświadczeń woli stron, możliwości zawarcia przedwstępnej umowy o pracę (jak i odpowiedzialności za niezawarcie umowy przyrzeczonej). Dopuszczalność zawierania umów przedwstępnych w prawie pracy została potwierdzona w wielu orzeczeniach Sądu Najwyższego (np. postanowienie SN z 13.05.1977 r., o sygn. I PZ 23/77). Art. 25 kodeksu pracy przewiduje trzy rodzaje umów o pracę, najistotniejsza i najczęstsza umowa zawarta na czas nieokreślony, na czas określony i na okres próbny. W kodeksie pracy uregulowana jest także umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego oraz spółdzielcza umowa o pracę, zawierana między członkiem spółdzielni pracy a spółdzielnią. Po spełnieniu określonych przesłanek umowa zawarta na czas określony przekształca się z mocy prawa w umowę na czas nieokreślony. Przed nowelizacją k.p. z 25.06.2015 r. istniała możliwość zawarcia „umowy o pracę na czas wykonania określonej pracy”. Instytucja ta choć została zlikwidowana, może być zastąpiona przez umowę na czas określony, w której końcowy termin obowiązywania wyznaczony jest przez zakończenie pewnego zadania. Aktualnie umowa na czas określony jest całkowicie wypowiedzialna. Podlega wypowiedzeniu z zachowaniem analogicznych terminów, co umowa o pracę na czas nieokreślony. Przepisy intertemporalne ustawy nowelizującej z 25.06.2015 r. przewidują, iż do umów na czas wykonania określonej pracy trwających w dniu jej wejścia w życie stosuje się przepisy dotychczasowe. Jedną z umów na

czas określony pozostaje nadal umowa w celu zastępstwa pracownika w czasie jego usprawiedliwionej nieobecności w pracy.

Najbardziej korzystne z punktu widzenia ochrony trwałości stosunku pracy jest zatrudnienie pracownika na podstawie umowy na czas nieokreślony. Umowa tego rodzaju zapewnia stabilne trwanie stosunku pracy. Trwa do czasu jej ustania w następstwie oświadczeń woli obu stron stosunku pracy (porozumienie rozwiązujące) lub jednej z nich (wypowiedzenie albo rozwiązanie bez wypowiedzenia), ewentualnie wskutek zajścia zdarzenia, z którym prawo wiąże skutek wygaśnięcia stosunku pracy (np. śmierć pracownika, upływ 3 miesięcy jego tymczasowego aresztowania). Warto przywołać tezę uchwały Sądu Najwyższego podjętą w składzie 7 sędziów z 16.04.1998 r., III ZP 52/97 267, że standardem prawa pracy i typową umową o pracę powinna być umowa na czas nieokreślony, gdyż w najszerszym zakresie respektuje potrzeby pracownika, zapewnia stabilizację i ochronę zatrudnienia. Trwałość nawiązanego na jej podstawie stosunku pracy przejawia się w wielu instytucjach prawnych, na przykład dopuszczalności i procedurze rozwiązania umowy o pracę, zasadności wypowiedzenia. Umowa o pracę na czas nieokreślony jest nie tylko najkorzystniejszą, ale też podstawową formą zatrudniania pracowników. Świadczy o tym chociażby ograniczenie umów terminowych, w tym na okres próbny czy na czas określony. Do zawarcia umowy na czas nieokreślony dochodzi nie tylko z mocy wyraźnego postanowienia stron, ale także w przypadku nieoznaczenia rodzaju umowy o pracę w razie nieważności bądź nieskuteczności klauzuli terminu bądź zastrzeżenia okresu próby (uzasadnienie uchwały SN z 17.11.1993 r., I PZP 37/93). Przepisy kodeksu pracy, nie przewidują jednak domniemania zawarcia umowy na czas nieokreślony. Ocena, czy doszło

do nawiązania stosunku pracy i na jakiej podstawie, zależy od całokształtu okoliczności towarzyszących zawarciu umowy. Nie można więc przyjąć, że strony miały zamiar zawarcia umowy o pracę na czas nieokreślony, jeżeli oświadczyły, że chcą zawrzeć umowę o pracę na czas określony.

Cechą charakterystyczną wszystkich umów terminowych jest powinność wskazania końcowego terminu ich trwania, a więc chwili ustania stosunku pracy już przy zawieraniu umowy. Jeśli strony tego nie uczynią, umowę uważa się za zawartą na czas nieokreślony. Umowa zawarta na czas określony rozwiązuje się z upływem czasu, na który była zawarta. Zarówno pracownik, jak i pracodawca może jednostronnie w każdej chwili rozwiązać ją poprzez oświadczenie o wypowiedzeniu. Umowę o pracę na czas nieokreślony, jak i umowę o pracę na czas określony pracownik może swobodnie rozwiązać za wypowiedzeniem w każdej chwili. Natomiast dla pracodawcy znacznym ułatwieniem jest zawarcie umowy na czas określony. Upływ terminu obowiązywania umowy zawartej na czas określony powoduje bowiem jej rozwiązanie (z wyjątkiem pracownicy ciężarnej, w sytuacji w której umowa o pracę zawarta na czas określony albo na okres próbny przekraczający jeden miesiąc, uległaby rozwiązaniu po upływie trzeciego miesiąca ciąży, wówczas ulega przedłużeniu do dnia porodu). Wypowiadając umowę o pracę na czas określony, pracodawca nie ma powinności podawania przyczyny wypowiedzenia ani ewentualnej konsultacji związkowej. Termin końcowy obowiązywania umowy zawartej na czas określony może być ustalony w sposób kalendarzowy poprzez wskazanie daty jej rozwiązania albo okresu jej obowiązywania wyrażonego w dniach, tygodniach, miesiącach lub latach – jak również poprzez wskazanie przyszłego zdarzenia, którego zajście jest pewne. Takim

zdarzeniem może być np. ustanie członkostwa w zarządzie spółki osoby zatrudnionej na podstawie umowy o pracę na czas pełnienia funkcji prezesa zarządu – umowa na okres kadencji (wyrok SN z 24.09.2020 r., III PK 60/19). Ponadto przewidując termin zawarcia umowy na czas określony, trzeba brać pod uwagę skutki z art. 25¹ k.p., przewidujące przekształcenie się umowy na czas określony w umowę na czas nieokreślony w sytuacjach przekroczenia uregulowanego limitu, tj.: gdy umowa o pracę na czas określony zawierana między tymi samymi stronami przekroczy 33 miesiące lub łączna liczba tych umów przekroczy trzy. Powyższy mechanizm postrzegany jest jako ochrona pracownika przed nadużywaniem przez pracodawcę umów na czas określony. Powyższego przepisu nie stosuje się do umów o pracę zawartych na czas określony: w celu zastępstwa pracownika w czasie jego usprawiedliwionej nieobecności w pracy, w celu wykonywania pracy o charakterze dorywczym lub sezonowym, w celu wykonywania pracy przez okres kadencji, w przypadku gdy pracodawca wskaże obiektywne przyczyny leżące po jego stronie, jeżeli ich zawarcie w danym przypadku służy zaspokojeniu rzeczywistego okresowego zapotrzebowania i jest niezbędne w tym zakresie w świetle wszystkich okoliczności zawarcia umowy. Warto wskazać, że pracodawca ma obowiązek zawiadomić właściwego okręgowego inspektora pracy, w formie pisemnej lub elektronicznej, o zawarciu umowy o pracę na czas określony w przypadku gdy jej zawarcie następuje z powodu obiektywnych przyczyn leżących po stronie pracodawcy wraz ze wskazaniem owych przyczyn i w terminie 5 dni roboczych od dnia jej zawarcia.

Umowę o pracę na okres próbny, zawiera się w celu sprawdzenia kwalifikacji pracownika i możliwości jego zatrudnienia w celu wykonywania określonego rodzaju pracy. Ponowne zawarcie umowy o pracę na okres próbny z tym samym pracownikiem jest możliwe: jeżeli pracownik ma być zatrudniony w celu wykonywania innego ro-

dzaju pracy lub po upływie co najmniej 3 lat od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia poprzedniej umowy o pracę, jeżeli pracownik ma być zatrudniony w celu wykonywania tego samego rodzaju pracy. W tym przypadku dopuszczalne jest jednokrotne ponowne zawarcie umowy na okres próbny. Maksymalny czas trwania tej umowy wynosi 3 miesiące. Powyższe uregulowanie uzasadnione jest przyjęciem, że umowa na okres próbny powinna być zawierana jednorazowo. Zatem obowiązuje zakaz ponownego zawierania tych umów w innych sytuacjach niż wyżej wskazane. Jeżeli praca określona w umowie na okres próbny jest innego rodzaju niż praca poprzednio wykonywana, to może ona być powtarzana kilkakrotnie. Natomiast w odniesieniu do pracy tego samego rodzaju ponowne zawarcie umowy na okres próbny jest możliwe dopiero po upływie 3 lat od rozwiązania lub wygaśnięcia poprzedniej umowy o pracę niezależnie od jej rodzaju. W razie naruszenia przepisów limitujących czas trwania umowy na okres próbny i dopuszczalność jej powielania należy stosować sankcję nieważności tylko w odniesieniu do postanowienia umowy określającego jej rodzaj (na okres próbny), ponieważ jest ono mniej korzystne dla pracownika. Umowa na okres próbny rozwiązuje się z upływem przewidzianego w niej terminu. Okresy wypowiedzenia wynoszą: 3 dni robocze, jeżeli okres próbny nie przekracza 2 tygodni; 1 tydzień, jeżeli okres próbny jest dłuższy niż 2 tygodnie; 2 tygodnie, jeżeli okres próbny wynosi 3 miesiące.

EDYTA SMOLARCZYK-LIĘŻA
RADCA PRAWNY

Źródła:

- ♦ *Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 poz. 1320) zwana k.p.*
- ♦ *Ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 poz. 1220 t.j.), zwana nowelizacją*
- ♦ *Kazimierz Jaśkowski, Eliza Maniewska: Komentarz do Kodeksu pracy, LEX 2022*
- ♦ *Krzysztof Baran: Komentarz Kodeksu pracy, Tom I, WKP 2020, Lex*
- ♦ *Orzecznictwo Sądu Najwyższego*

Rockowe brzmienie na zajezdni

Zakończenie wakacji na terenie CH Zajezdnia? Kto wybrał się tam w ostatni weekend sierpnia, na pewno nie żałował. W pierwszym dniu organizatorzy zaserwowali energetyczną dawkę muzyki punk. Zespoły Leniwiec, Dezerter, KSU oraz gwiazda z Wielkiej Brytanii – The Exploited zawładnęły publicznością zbraną w piątkowe popołudnie. Trochę spokojniej było w sobotni wieczór. Najpierw zagrała na przyzwitym poziomie Kobranocka, a po nich przejęli w posiadanie zajezdnię - Urszula i Krzysztof Cugowski z Zespołem Mistrzów. Wszystko to było znakomitym uczczeniem 42. urodzin dolnośląskiej Solidarności.

Do zobaczenia za rok na wRock for Freedom!

Dezerter

KSU

The Exploited

Kobranocka

Krzysztof Cugowski

Urszula

11 LISTOPADA 2022
godz. 18:00, Hala Stulecia
ul. Wystawowa 1, Wrocław

LADY PANK

KOMBII

Bilety dostępne w serwisach:
www.wrockfest.pl/bilety-online
www.eventim.pl
www.ebilet.pl
www.kupbilecik.pl
www.ticketmaster.pl

Rezerwacje: bilety@o2.pl

Wrocław miasto spotkań

Bilety dla Członków Związku w promocyjnej cenie (zakup biletów nieograniczony):
 miejsca siedzące (trybuny): 90 zł; miejsca stojące (plyta): 60 zł

Bilety do nabycia u kol. Karoliny Tomczak – po wcześniejszym kontakcie e-mail: administracja@solidarnosc.wroc.pl lub tel. 605 067 077
 w siedzibie Regionu Dolny Śląsk NSZZ „Solidarność” na pl. Solidarności 1/3/5, 53-661 Wrocław na 1 piętrze pok. 124.

To rodzaj lokalnego skarbcza

Projekt „Ocalone Dziedzictwa. Regionalne Izby Pamięci Ziem Zachodnich i Północnych” jest realizowany ze środków MKiDN przez Ośrodek „Pamięć i Przyszłość” przy wsparciu instytucji współtworzących konsorcjum Sieć Ziem Zachodnich i Północnych.

Marek Mutor, dyrektor CH Zajezdnia

Izby Pamięci Ziem Zachodnich i Północnych”. To szansa dla miłośników historii, którzy w swoich miejscowościach i regionach gromadzili pamiątki i zachowywali pamięć. Powstała tu pierwsza pilotażowa, zrewitalizowana Regionalna Izba Pamięci (Rynek 2). Teraz będzie ona sztandarowym przykładem bardzo dobrej współpracy lokalnej społeczności, lokalnego samorządu oraz eksperckiego Ośrodka Pamięć i Przyszłość z Wrocławia.

Projekt „Ocalone Dziedzictwa” ma odkryć i pokazać potencjał lokalnych miejsc pamięci, które często borykają się z brakiem wiedzy i środków na udostępnianie pamiątek oraz cennych obiektów.

To rozszerzenie idei Muzeum Ziem Zachodnich w wielu miejscach o inicjatywy oddolne, nierzadko niezauważalne, a posiadające obok

potencjału pasjonatów, również nierzadko unikatowe zbiory – od zabytkowych młynów, przez barokowe księgi, lokalne kroniki czy narzędzia rolnicze i rzemieślnicze. Celem projektu jest współpraca z podmiotami prowadzącymi izby pamięci w zakresie udzielania im wsparcia merytorycznego w obszarze zabezpieczania zbiorów, ich inwentaryzacji.

Projekt zakłada organizację szkoleń dla osób prowadzących izby pamięci, wyposażenie ich w materiały do zabezpieczania zbiorów, opracowanie inwentarzy i centralnej bazy danych dotyczącej zbiorów oraz przygotowania wystaw. To podjęcie realnych działań na rzecz zabezpieczenia i promocji tego niezinventaryzowanego dotąd zasobu dziedzictwa narodowego, kluczowego dla kształtowania lokalnych tożsamości.

Jedna z ekspozycji w Izbie Pamięci w Kątach Wrocławskich

Otwierając Izbę Pamięci dyr. Ośrodka Pamięć i Przyszłość Marek Mutor powiedział, że „możliwe jest, aby izby pamięci przekształcać w małe, lokalne muzea, które stają się ośrodkiem życia kulturalnego danej miejscowości”. – To jest bardzo udany przykład jak można upowszechniać lokalne dziedzictwo – dodał dyrektor.

Obecna na spotkaniu dyr. Paulina Florjanowicz z Departamentu Dziedzictwa Kulturowego z MKiDN odczytała list ministra Jarosława Sellina, w którym m.in. napisał: Ten projekt nie dzieje się w dużych miastach - Wrocławiu, Szczecinie czy Olsztynie - ale sięga do historii na poziomie lokalnym. Do pamięci o mieszkańcach małych miejscowości i ich powikłanych losach. Regional-

ne izby pamięci w dużej mierze są dziełem społeczników, nauczycieli i osób, które postanowiły ocalić od zapomnienia opowieści i przedmioty ważne dla historii gminy. Te miejsca pełniły funkcje lokalnego muzeum i także skarbcza. Nie chcemy, żeby ten trud poszedł na marne. Stąd odzew ministerstwa na propozycję Ośrodka Pamięć i Przyszłość Inauguracja projektu w Kątach Wrocławskich wpisana została w program 30 edycji Europejskich Dni Dziedzictwa, której tematem jest hasło Połączeni dziedzictwem.

W spotkaniu uczestniczył też marszałek Krzysztof Maj, lokalne władze na czele z burmistrzem Julianem Żygadło i społecznicy z Kątów Wrocławskich. jw

TEATR POLSKI
T[pl]
WROCLAW

Philip Barry

FILADELFIJSKA
OPOWIEŚĆ

reż. Stanisław Melski

SPEKTAKLE

6.10.22 CZWARTEK GODZ. 19:00
7.10.22 PIĄTEK GODZ. 19:00

Scena Kameralna

William Shakespeare

Sen nocy
letniej

reżyseria Magdalena Piekorz

Spektakle: 7.10.22 godz. 11:00,
8.10.22 i 9.10.22 godz. 19:00

Duża Scena im. Jerzego Grzegorzewskiego

Dla członków związku „SOLIDARNOŚĆ” oraz ich rodzin 30% zniżki na bilety na wszystkie spektakle Teatru Polskiego we Wrocławiu. Zakupu można dokonać w kasie Teatru za okazaniem aktualnej legitymacji. Pełny repertuar na stronie WWW.TEATRPOLSKI.WROC.PL

Pamiętki świata, który odszedł

Kamieńczyk (dawniej Steinbach) to rozrzucona w dolinie potoku Kamionki niewielka wioska, położona na wysokości 500–650 m nad poziomem morza, na trasie z Międzyzlesia do czeskich Petrovic.

Kamieńczyk. Kościół św. Michała i zabytkowy cmentarz

Powstała w roku 1564. W okresie największego zaludnienia, na początku drugiej połowy XIX stulecia, liczyła 547 mieszkańców i 94 domy. Dziś pozostało tam ledwie kilkadziesiąt osób. Można zatem zaryzykować twierdzenie, że jest to wieś wymierająca i znikają-

byli również tkacze – ot, dawne czasy. Na szczęście pozostały po nich dwie pamiętki – kościół i przylegający doń cmentarz, na którym najstarsze zachowane groby mają około dwustu lat.

Kościółek, za zgodą konsystorza biskupiego, wzniesiono z drewna

wcześniejsze, miejsce pochówków. Stopniowo, wraz ze zmianą funkcji budowli, przybierało wyposażenie – w roku 1731 dobudowano emporę oraz chór, kilka lat później pokrytą przez artystę z Czech – Antoniego Ferdynanda Veita – barokową polichromią, w 1740 zamontowano ołtarz przywieziony ze starego kościoła w czeskim Lichkovie, zaś w 1754 powstała ambona, urokliwa, z postaciami czterech ewangelistów. Sztuka baroku łączy się tu w naturalny sposób ze sztuką ludową, charakterystyczną dla tego terenu. Widać to po wspomnianych już polichromiach, obecnych także na drewnianym stropie kościółka, przepięknej rzeźbie św. Anny Samotrzeciej (poł. XVIII w.) i malowanej na szkle

przez Herberta Blaschke Drodze Krzyżowej pochodzącej z lat trzydziestych ubiegłego stulecia, czyli z czasu remontu świątyni. W ołtarzu głównym umieszczono obraz przedstawiający patrona tego miejsca, św. Michała, dumnie deptającego skrzydła smoka.

Ta skromna, jednonawowa świątynia jest dziś najstarszym z czterech zachowanych tego typu obiektów na ziemi kłodzkiej (obok Zalesia, Międzygórza i Nowej Bystrzycy). Reprezentuje typ budownictwa sakralnego wywodzący się jeszcze z czasów renesansu. Podobne w kształcie

Barokowa Święta Anna Samotrzecia

Barokowa ambona

obiektów można odnaleźć również w Karpatach i na ziemiach rdzennie polskich.

osadnicy. Warto zobaczyć pamiętki świata, który bezpowrotnie odszedł.

TEKST I ZDJĘCIA MARCIN BRADKE

Przed kościołem wznosi się, pochodząca z II połowy wieku XVIII, kamienna rzeźba przedstawiająca scenę Ukrzyżowania. Tuż obok – dawny budynek ossuarium, w którym składano kości wydobyte z likwidowanych grobów, dziś dość niewinnie nazywany domkiem pustelnika.

Po 1945 r. mieszkańcy Kamieńczyka musieli opuścić swoją wieś, a na ich miejsce przybyli polscy

Przylegający do kościoła cmentarz. Najstarsze groby mają po 200 lat

Polichromowany strop

Malowane na szkle stacje Męki Pańskiej

Kościół św. Michała – barokowy ołtarz z obrazem przedstawiającym patrona świątyni

ca. Kiedyś miała swój własny niewielki szpital, młyn, szkołę, nawet schronisko narciarskie, a oprócz gospodarzy uprawiających rolę

w roku 1710 jako świątynię protestancką, przedpogrzebową. Ulokowano ją na niewielkim wzniesieniu, na którym istniało pierwotne,

Polichromie na chórze muzycznym

W obronie wyższej minimalnej

Szlag mnie trafia, gdy słucham w radiu wszystkich tych specjalistów od biznesu, desperujących, że planowane ustawowe podwyższenie płacy minimalnej zrujnuje przedsiębiorców. Że pójdą z torbami, bo będą musieli dołożyć swoim pracownikom po stówce lub po dwie.

Z tych medialnych zawodzeń ludzi, którzy nigdy w życiu nie zrobili najprostszego interesu, bo są na ogół akademickimi mądralami, redakcyjnymi rezonerami lub tak zwanymi aktywistami przedsiębiorczości, czyli skarmianymi grantami członkami sto pięćdziesiątego szóstego biznes klubu, przebijają tęsknota za beztrudnymi latami 90. Robotę oferowało się wtedy bez umowy, na głodowej stawce, bez urlopu, chorobowego i premii. Stary był już za stary, żeby mu solidnie zapłacić, a młody jeszcze za młody, żeby mógł mieć jakiegokolwiek wymagania. A jak się nie podobało, to won.

I nie dotyczyło to wyłącznie fajtlapów po podstawówce lub maturze, czyli nieszczęśników bez fachu. Bo nawet absolwenci sensorycznych kierunkowych studiów technicznych mogli dostać co najwyżej posadę barmana, kelnera, parkingowego, striptizerki lub roznosicielki ulotek. A jak kto miał mięśnie, to szedł na ochroniarza do dyskoteki lub na dilerka amfy do mafii. Owszem, pionierski sektor małych i średnich przedsiębiorstw wyprowadził nas dzielnie z socjalistycznej gospodarki niedoboru i wprowadził do konsumpcyjnego raju, jednak być wtedy w tym sektorze kinkolwiek poza właścicielem oznaczało klepać biedę.

Natomiast biznesowe rekiny swą energię oraz intelekt kierowały nie na produkt, by go stale doskonalić, lecz na wydeptywanie politycznych ścieżek na skróty oraz na księgowo czary-mary. Dobrze pamiętam to pompowanie kosztów poprzez dopisywanie do wydatków firmy własnych luksusów: Egiptów, kochanek, mercedesów i turnusów SPA w szwajcarskich kurortach. Albo dojenie VAT-u tak obfite, że na pewien czas przestała się w Polsce opłacać nawet produkcja amfy. Lub owe wytworne limuzyny z kratką, która oddzielała część pasażerską od bagażowej, dzięki czemu auta owe mogły robić za dostawczaki, więc być w całości „wrzucane

Autor jest reportażystą, felietonistą, powieściopisarzem. Obecnie pracuje w TVP3 Opole i TVP Info.

w kosztą”. Kratką z wiotkiej tkaniny, na dodatek zwijaną jak roleta.

Wiem, o czym piszę, bo sam śmigalem alfą romeo z takim chytrym ustrojem, choć ją kupiłem ze względu na markę i jej seksapil, a nie żeby odpisywać cokolwiek od podatku. Mam zresztą na to alibi: byłem wtedy na etacie.

Aż na początku nowego wieku jakieś 2-3 miliony tych niedopłaconych i bez etatu pojechało poszukać go sobie na obczyźnie. W Irlandii, Szkocji, Anglii, Skandynawii. Nawińcie odbieraliśmy to wtedy jako dowód na odzyskaną wolność – oto możemy wreszcie przenieść się do Europy, bez paszportu, bez wizy i wciąż zmywać tam gary, lecz już nie na czarno. Tymczasem było to kolejne polskie upokorzenie, z którego w pełni zdaliśmy sobie sprawę dopiero po latach, jakoś wtedy, gdy bezrobocie spadło u nas tak bardzo, że nazwać je można technicznym. Nie pracuje tylko ten, któremu się nie chce, bo taki ma „style of life”.

Wiem, że mogę brzmieć teraz jak PRL-owski propagandysta ze stanu wojennego, ujadający na prywaciarzy, przez których kulęje socjalizm, ale proszę mi wierzyć, że gdy w sierpniu 2022 w Łosicach na Podlasiu płacę w ogródku kawiarnianym 5 złotych za kawę, aby za tydzień w Głogówku na Śląsku wypić w podobnym ogródku herbatę za złotych 20, to zadaję sobie w duchu następujące pytanie: Czy polski small biznes opiera się na rachunku ekonomicznym czy raczej na niczym już nieskrywanej chytryści, dla której pandemia, wojna i inflacja są nie tyle utrudnieniem, co pożywką, pretekstem i alibi?

ZBIGNIEW GÓRNIAK

Akcja społeczna

Konkurs na najbardziej mobilną szkołę

Wrz z rozpoczęciem nowego roku szkolnego wystartował pilotażowy konkurs „Najbardziej mobilnie-aktywna szkoła we Wrocławiu”.

To forma zachęcenia uczniów do zdobywania wiedzy i szansa, by wygrać atrakcyjne nagrody. Konkurs będzie trwał przez cały rok szkolny, a w kolejnych miesiącach uczniowie i nauczyciele będą musieli wykazać się w szeregu punktowanych działań.

Program „Młodzi – Aktywnie zMOBILizowani”, którego elementem jest konkurs, zakłada kompleksową edukację w zakresie aktywnej mobilności – w szczególności praktycznego korzystania z jednośladów.

JW

Wydarzenia w obiektywie

FOT. JANUSZ WOLNIAK

Wystawa plenerowa „Armia Krajowa”.

Przed Centrum Historii Zajezdnia została otwarta wystawa plenerowa „Armia Krajowa”. Przedstawia ona genezę powstania Armii Krajowej na tle ówczesnej sytuacji politycznej. Ekspozycja wprowadza odbiorcę w struktury Polskiego Państwa Podziemnego oraz ukazuje portrety dowódców i najwybitniejszych oficerów AK. Wiele miejsca poświęcono również Powstaniu Warszawskiemu i losom jej żołnierzy po rozwiązaniu Armii Krajowej.

FOT. JANUSZ WOLNIAK

Wielka zadyma 31 sierpnia 1982 r.

„Wielka zadyma” - tym mianem określano w latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku manifestacje uliczne opozycji antykomunistycznej, które gromadziły kilka lub kilkanaście tysięcy osób, a podczas których dochodziło do starć z siłami porządkowymi. We wrocławskim Arsenale możemy zobaczyć wystawę unikatowych zdjęć Jerzego Stanisława Lajstowicza. Ekspozycja zawiera 26 kolorowych fotografii. Kuratorem wystawy jest dr Szczepan Rudka.

FOT. JANUSZ WOLNIAK

Kultura, tradycja i tożsamość

Z udziałem władz państwowych i samorządowych odbyły się wojewódzkie dożynki w Udaninie. List do uczestników uroczystości skierowali prezydent Andrzej Duda i premier Mateusz Morawiecki. Dożynki to tradycyjne ludowe święto, połączone z obrzędami dziękczynnymi za ukończeniu żniw i prac polowych. Każdego roku gromadzi rolników, ludzi związanych z wsią i pracujących na rzecz jej wszechstronnego rozwoju.

opr. jw

HUMOR

– Dlaczego są schody do nieba,
a do piekła autostrada?
– Kwestia natężenia ruchu.

○○○○

Służby prasowe Kremla poinformowały, że Putin nie pojedzie na pogrzeb Elżbiety II, ale zapewniły że wkrótce spotka się z nią osobiście.

○○○○

Naukowcy zalecają, aby ludzie jedli mniej mięsa, a więcej otrębów. Ludzie ignorują te zalecenia. Ale producenci kielbasy – nie.

○○○○

Studenci w aptece:
– Poprosimy cztery paczki aspiryny.
– To wszystko?
– Hmm... To może jeszcze cztery opakowania węgla.
– O matko! Co wam dolega?
– Nic. Pionki od warcabów nam poginęły...

○○○○

W zimowy wieczór gajowy złapał w lesie złodzieja, który krał ścięte drzewo.

– Co, kradniemy drzewo?
– Panie gajowy, ja tylko zbieram paszę dla królików!
– Chcesz mi wmówić draniu, że króliki jedzą drewno?
– Jeśli nie będą chciały jeść, to napalę nim w piecu...

○○○○

– Moim rozmówcą jest pan Waldemar Pawlak. Panie Premierze. Kto wygra wybory?
– Nasz koalicyjant.

**ODKĄD SIĘ POBRALIŚMY
NIE MIELIŚMY ANI JEDNEJ
KŁÓTNI...**

**OBY DRUGIEGO DNIA
TAK SAMO BYŁO**

– Czyli...
– Wszystko jedno.

○○○○

– Mężczyzna w żółtych slipkach ma natychmiast opuścić teren pływalni – wrzeszczy ratownik.
– A dlaczego mam wyjść?
– Bo pan sika.
– Przecież wszyscy to robią...
– Ale tylko Pan z trampoliny.

○○○○

– Po czym poznać, że prawnik nie kłamie?
– Po zamkniętych ustach.

○○○○

Przychodzi grabarz do domu i mówi do żony:
– Dawaj obiad bo miałem ciężki dzień.
– A co się stało? – pyta żona.
– Wiesz, dzisiaj chowaliśmy znanego artystę i miał taki aplauz, że musieliśmy go dziewięć razy wykopywać.

○○○○

Co łączy polskich siatkarzy i klientów Amber Gold?
– Jedni i drudzy liczyli na złoto!

○○○○

– Jak wabi się pies złomiarza?
– Puszek.

○○○○

Pewnej niezamężnej kobiecie zadano pytanie:
– Dlaczego nie ma pani męża?
– A po co mi mąż: mam psa, który warczy, papugę, która przeklina i kocura, który włóczy się przez całe noce.

○○○○

Żona zwraca się do męża:
– Cholera jasna! Piszą, że woda podróżowała.
– No i dobrze! Wreszcie i abstynentom się do tyłka dobrali.

○○○○

– Co to jest absolutna starość?
– Kiedy wychodzisz z muzeum i uruchamia się alarm.

○○○○

Gość do kelnera:
– Dlaczego wasza restauracja nazywa się Wielkie Oczy?
– Dowie się pan jak przyniosę rachunek.

HUMOR ZESZYTÓW SZKOLNYCH

Samouk – to taki, za którego lekcji nie odrabiają rodzice.

Będąc w klasie drugiej szkoły podstawowej, starsza siostra wychodzi za mąż.

Wychodząc za mąż była kobietą.

Poznałem tatę przebranego za Mikołaja, bo się jąkał.

Wujek miał takie szczęście w miłości, że został kawalerem.

Na żniwa pojedę do wuja, by mu pomóc w rżnięciu.

Podczas burzy babcia wystawiła święty obraz, aby piorun strzelił w niego, a nie w dom.

Moja babcia jest straszną nudystką.

Zginął pies bokser z krótko przyciętym ogonem, do którego były mocno przywiązane małe dzieci oraz babcia.

Staś był zdolny do wszystkiego, nawet do nauki.

Pytanie zawisło mu na wargach i wisi tam dłuższą chwilę.

Z CYKLU: MISTRZOWIE BHP

– Jedni i drudzy liczyli na złoto!

○○○○

– Jak wabi się pies złomiarza?
– Puszek.

○○○○

Pewnej niezamężnej kobiecie zadano pytanie:
– Dlaczego nie ma pani męża?
– A po co mi mąż: mam psa, który warczy, papugę, która przeklina i kocura, który włóczy się przez całe noce.

○○○○

Żona zwraca się do męża:
– Cholera jasna! Piszą, że woda podróżowała.
– No i dobrze! Wreszcie i abstynentom się do tyłka dobrali.

○○○○

– Co to jest absolutna starość?
– Kiedy wychodzisz z muzeum i uruchamia się alarm.

○○○○

Gość do kelnera:
– Dlaczego wasza restauracja nazywa się Wielkie Oczy?
– Dowie się pan jak przyniosę rachunek.

SUDOKU nr 43

Celem jest wypełnienie diagramu 9 × 9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z 9 pogrubionych kwadratów 3 × 3 (zwanym „blokami” lub „podkwadratami”) znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9.

	6		3		8	5		1
5		9			2		4	
1	2							9
		4	6					
	3						7	6
			8	6			9	4
		6	1					
9		1		4	7			

Jako rozwiązanie proszę podać cyfry z wyróżnionego wiersza. Wśród osób, które do 14 października 2022 r. nadesłały mailem na adres: redakcja.wroc@solidarnosc.org.pl lub pocztą prawidłowe rozwiązanie, rozlosujemy nagrodę książkową. W tytule maila proszę wpisać *Sudoku nr 43*. Nagrodę za rozwiązanie sudoku z poprzedniego numeru wylosował pan Zbigniew z Karwian. Gratulujemy. Nagrodę wysłamy pocztą.